

Vergaderjaar 2025–2026

36 915 VII

**Wijziging van de begrotingsstaten van het
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties (VII) voor het jaar 2026
(wijziging samenhangende met de
Voorjaarsnota)**

Nr. 4

**VERSLAG HOUDENDE EEN LIJST VAN VRAGEN EN
ANTWOORDEN**

Vastgesteld 21 april 2026

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken, belast met het voorbereidend onderzoek van dit voorstel van wet, heeft de eer verslag uit te brengen in de vorm van een lijst van vragen met de daarop gegeven antwoorden.

De vragen zijn op 9 april 2026 voorgelegd aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Bij brief van 17 april 2026 zijn ze door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties beantwoord.

Met de vaststelling van het verslag acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
Kisteman

De griffier van de commissie,
Honsbeek

Vragen en antwoorden

Vraag 1

Kunt u een overzicht geven van de subsidies die vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) worden verstrekt, met daarbij per subsidie het bedrag en het doel?

Dit overzicht is terug te vinden als bijlage bij de ontwerpbegroting 2026 van BZK (Kamerstukken II, 2025/2026, 36 800 VII, nr. 2, p. 146–148). Jaarlijks wordt als bijlage bij de ontwerpbegrotingen een subsidieoverzicht opgenomen, zoals voorgeschreven in de Rijksbegrotingsvoorschriften. Deze bijlage geeft een overzicht van alle subsidies die vanuit de begroting van BZK (VII) worden verstrekt, inclusief de bedragen. Een nieuw overzicht zal bij de ontwerpbegroting 2027 gepresenteerd worden.

In het subsidieoverzicht zijn verwijzingen opgenomen naar de onderliggende subsidieregelingen of de begrotingsartikelen waaruit de subsidies worden verstrekt. Voor verdere toelichtingen op de subsidies verwijst ik naar de begrotingsartikelen van de ontwerpbegroting 2026 van BZK (VII).

Vraag 2

Kunt u aangeven hoe de voorgenomen taakstelling op de subsidies ingericht zal worden?

In het coalitieakkoord is opgenomen dat de subsidiebudgetten bij alle departementen structureel worden verlaagd met € 189 mln. Deze taakstelling is naar rato van de subsidieuitgaven per departement verdeeld. Hierop zijn geen uitzonderingen gemaakt. Voor de subsidietaakstelling is de grondslag 2030 gehanteerd uit de ontwerpbegroting 2026 voor alle jaren. Het aandeel voor de begroting van BZK bedraagt € 1,473 mln. vanaf 2027 (circa 1% van de subsidieuitgaven op begrotingshoofdstuk VII (BZK)).

Vraag 3

Hoeveel ambtenaren in lage loonschalen (schaal 1 t/m 6) werken voor het Rijk, zowel op de departementen als in de uitvoeringsorganisaties?

Ultimo 2025 werkte er in salarisschaal 1t/m 6 bij het Rijk 23.461 fte (26.058 medewerkers). O.b.v. het aantal fte betreft dat 14,7%.

Vraag 4

In welke loonschalen vallen ambtenaren die werken in de ICT binnen het Ministerie van BZK? Hoeveel ambtenaren betreft dit? Wat is de huidige en verwachte personeelskrapte binnen deze functies?

Bij het Ministerie van BZK werken zo'n 2.500 ambtenaren in de ICT. Hun werkerrein is zeer divers. Zo kent het ministerie meer dan 60 verschillende ICT-rollen. Deze diversiteit vertaalt zich ook in een brede range van loonschalen, namelijk van schaal 4 tot en met schaal 16. De vraag naar ICT'ers binnen het Ministerie van BZK en het aanbod op de arbeidsmarkt worden beïnvloed door diverse ontwikkelingen en beleidskeuzes, die zowel de krapte versterken als de krapte verminderen. Enerzijds zullen digitalisering, innovatie en de noodzaak van een slagvaardige digitale overheid zoals omschreven in het coalitieakkoord de vraag naar gespecialiseerd hoogopgeleid ICT-personeel vergroten. Ook de afbouw van externe inhuur, vergrijzing en uitstroom van ICT'ers leiden tot een verwachte toename van de behoefte aan ICT-personeel. Het kabinet heeft daarom in het coalitieakkoord afgesproken om de technische capaciteit van de overheid te versterken door een concurrerend salarispad voor IT-specialisten in te voeren. Anderzijds zullen de taakstelling, automati-

sering en bij- en omscholing van medewerkers de behoefte aan meer repeterende ICT-taken verminderen, en zien we een licht toegenomen aanbod op de arbeidsmarkt van zzp'ers en detacheerders. Kortom, de verwachte personeelskrapte voor ICT'ers is moeilijk te voorspellen en vraagt om specifieke analyses per organisatie en per werkgebied.

Vraag 5

Hoeveel procent van de totale begroting van het Ministerie van BZK komt uiteindelijk terecht bij medeoverheden versus uitvoering binnen het Rijk zelf?

In onderstaande tabel staat per jaar aangegeven hoeveel procent van de totale begroting van BZK (H7) terecht komt bij medeoverheden, agent-schappen en ZBO's/RWT's. Medeoverheden ontvangen naast middelen van BZK (H7) middels specifieke uitkeringen ook rechtstreeks middelen van andere departementen middels specifieke Uitkeringen en middelen via het gemeentefonds (H50) en provinciefonds (H51).

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Medeoverheden ¹	14,6%	11,6%	12,2%	7,2%	7,3%	1,2%
Agentschappen, ZBO's/RWT's ²	16,7%	16,2%	15,8%	16,7%	17,9%	19,8%

¹ Dit betreft de budgetten op het instrument «bijdragen aan medeoverheden» die o.a. via SPUKS aan medeoverheden wordt uitgekeerd.

² Voor de kosten die worden gemaakt voor de uitvoering binnen het Rijk is in dit geval gekeken naar de budgetten op de instrumenten «bijdragen aan agentschappen» en «bijdragen ZBO's/RWT's».

Vraag 6

Hoeveel procent van de uitgaven in deze begroting betreft juridisch verplichte uitgaven versus beleidsvrij besteedbare middelen?

Voor BZK zijn de totale uitgaven voor 89% juridische verplicht, voor 9% bestuurlijk gebonden, 2% beleidsmatig gereserveerd en is 0% vrij te besteden/nog niet ingevuld. Zie ook onderstaande tabel.

Hoofdstuk VII (BZK)	2026
juridisch verplicht	89%
bestuurlijk gebonden	9%
beleidsmatig gereserveerd	2%
nog niet ingevuld / vrij te besteden	0%

Vraag 7

Wat is de gemiddelde kostprijs per fte binnen het Ministerie van BZK en hoe verhoudt deze zich tot andere ministeries?

De salarisuitgaven in 2025 bedroegen € 1,4 mld. voor BZK/VRO. Gedeeld door 14.005 fte komt dat neer op € 99.531 per fte. Zie onderstaande tabel voor de verhouding ten opzichte van de rest van het Rijk.

Dit is een benadering. De salarisuitgaven betreffen de kosten van het gehele jaar; het aantal fte is alleen gebaseerd op de ultimostand 2024.

2025	BZK/VRO	Rijk
Personeelskosten	€ 1.393.936.319	€ 15.400.021.706
Fte ultimo	14.005	160.016

2025	BZK/VRO	Rijk
Personeelskosten / fte	€ 99.531	€ 96.241

De gemiddelde personeelskosten per FTE is bij BZK/VRO hoger dan bij Rijk als totaal. Hierbij moet bedacht worden dat de salariskosten van de Topmanagementgroep verantwoord worden bij BZK/VRO. Dit trekt het gemiddelde daar omhoog.

Vraag 8

Wat is het totale bedrag aan subsidies binnen deze begroting en hoe ontwikkelt dit zich na de subsidietaakstelling?

Het aandeel voor de begroting van BZK in de subsidietaakstelling is € 1,473 mln. vanaf 2027 (zie het antwoord op vraag 2 voor een nadere toelichting).

Het totale bedrag aan subsidies op de begroting van BZK verschilt per jaar. Hieronder staat het totale bedrag aan subsidies op de 1° suppletoire begroting 2026 van BZK. Hierin zit de subsidietaakstelling verwerkt.

x € 1.000	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Ontwerpbegroting 2026	275.571	152.932	135.132	122.926	104.113	
Subsidietaakstelling 1 ^e suppletoire begroting 2026 ¹		- 1,473	- 1,473	- 1,473	- 1,473	- 1,473
	287.930	271.156	201.209	127.538	103.487	101.955

¹ In de 1° suppletoire begroting 2026 hebben verschillende mutaties op het subsidiebudget plaatsgevonden. Dit verklaart het verschil tussen stand ontwerpbegroting en de stand 1° suppletoire begroting. Deze mutaties staan nader toegelicht in de 1° suppletoire begroting.

Vraag 9

Kunt u aangeven welke specifieke subsidies worden verlaagd als gevolg van de subsidietaakstelling en met welke bedragen?

De subsidietaakstelling is naar rato over alle subsidies verdeeld. Het aandeel voor de begroting van BZK bedraagt € 1,473 mln. vanaf 2027 (circa 1% van de subsidieuitgaven op begrotingshoofdstuk VII (BZK)).

Vraag 10

Hoeveel geld wordt er besteed aan (wetenschappelijke) onderzoeken?

Dit is Rijksbreed niet inzichtelijk te maken.

Vraag 11 (blz. 5)

Hoeveel ambtenaren vallen bij het Ministerie van BZK onder de nullijn?

Bij het Ministerie van BZK zijn 14.571 rijksmedewerkers (ultimo Q4 2025, aantal personen) werkzaam. Op ieder van hen is de nullijn van toepassing. Met het Ministerie van BZK wordt bedoeld: Directoraten-Generaal, agentschappen, adviescolleges, zbo's zonder eigen rechtspersoonlijkheid en overige organisatieonderdelen. Omdat sinds het kabinet-Jetten Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van BZK valt, zijn de rijksmedewerkers die werkzaam zijn voor DGRO, DGVB, RVB en DHC in het aantal meegenomen.

Vraag 12 (blz. 5)

Hoeveel medewerkers bevinden zich in de lagere loonschalen (schaal 1 t/m 6)? Wat is het aandeel van deze groep binnen de uitvoering (uitvoeringsorganisaties versus beleid)?

Van de 14.571 rijksmedewerkers (ultimo Q4 2025, aantal personen) die werkzaam zijn bij het Ministerie van BZK werken er 2.334 (ultimo Q4 2025) in de schalen 1 tot en met 6. Het aandeel rijksmedewerkers in de schalen 1 t/m 6 dat werkzaam is in de uitvoering is 97%.

Vraag 13 (blz. 5)

Welke functies/beroepen vallen voornamelijk binnen de lagere loonschalen (schaal 1 t/m 6)? Wat is de huidige en verwachte personeelskrapte binnen deze functies?

De meeste functies van de rijksmedewerkers in de schalen 1 t/m 6 hebben betrekking op de (Rijksbrede) bedrijfsvoering, zoals functies in het kader van het facilitair management, beveiliging en administratieve functies. Diverse ontwikkelingen en beleidskeuzes beïnvloeden de vraag naar deze functies binnen ons ministerie en het aanbod op de arbeidsmarkt. Enerzijds zal automatisering, digitalisering en procesoptimalisatie en het voldoen aan de taakstelling ervoor zorgen dat taken veranderen, efficiënter worden uitgevoerd of niet meer worden uitgevoerd. Dit leidt niet alleen tot een mogelijke afname van bepaalde werkzaamheden, maar ook tot taakverschuivingen. Anderzijds zien we bijvoorbeeld een toename aan de behoefte aan beveiliging.

Vraag 14 (blz. 5)

Zijn er interne analyses of risico-inschattingen gemaakt over de effecten van de nullijn, bijvoorbeeld op de instroom of uitstroom? Zo ja, kan deze worden gedeeld?

Deze analyses of risico-inschattingen zijn niet rijksbreed gemaakt. Er zijn bij BZK geen specifieke onderzoeken hiernaar gedaan.

Vraag 15 (blz. 8 t/m 9)

Kunt u de drie aangekondigde «Beleidskeuzes uitgelicht (3.1 CW)» voor de uitgaven rondom de knelpuntenpot Nationaal Coördinator Groningen (NCG), de Economische Agenda Groningen en het Nationaal Programma Groningen zo snel mogelijk naar de Kamer sturen, in ieder geval voordat wordt gestemd over de eerste suppletoire begroting 2026 van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties?

De brief «Beleidsvoorstellen uit de 1e suppletoire begroting 2026 van Begrotingshoofdstuk VII (BZK) met CW 3.1. kaders» voor de uitgaven rondom de knelpuntenpot Nationaal Coördinator Groningen (NCG), de Economische Agenda Groningen en het Nationaal Programma Groningen is 13 april jl. verstuurd [Kamerstukken II, 2025/2026, 36 915 VII, nr. 3].

Vraag 16 (blz. 15 t/m 16)

Kunt u toelichten wat het verschil is tussen de efficiencytaakstelling op de Rijksoverheid en de taakstelling in het kader van de vernieuwing van de rijksdienst en een slagvaardige overheid? Kunt u hierbij aangeven in welke verschillende maatregelen zich dit vertaalt?

Het kabinet zet in op een slagvaardige overheid. Een overheid die levert en dat op een efficiënte manier doet. Beide taakstellingen hangen samen met die slagvaardige overheid en zijn besparingen die het gevolg ervan zullen zijn. De Rijksoverheid zet in op productiviteitsverhoging, vereenvoudiging, efficiency en kijkt bijvoorbeeld ook naar de inzet van AI. Dit

levert zowel efficiëntie als vernieuwing op. Een echte vernieuwing vraagt echter voorbereidingstijd en daarom worden de besparingen in het kader van slagvaardige overheid in 2029 voor het eerst ingeboekt. Bij departementen moet het al mogelijk zijn om door gebruikelijke ontwikkelingen, binnen de bestaande processen, jaarlijks efficiënter te werken. De efficiëncytaakstelling is daarom op vanaf 2027 ingeboekt. Het kabinet werkt aan een actieagenda Slagvaardige Overheid die meer inzicht moet geven in de verschillende maatregelen. Deze agenda wordt voor de zomer aan de Tweede Kamer aangeboden.

Vraag 17 (blz. 15 t/m 16)

In hoeverre zal de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (AIVD) worden uitgezonderd van de efficiëncytaakstelling en/of de additionele taakstelling in het kader van de vernieuwing van de rijksdienst en een slagvaardige overheid?

De AIVD is volledig uitgezonderd van de efficiëncytaakstelling en van de additionele taakstelling in het kader van de vernieuwing van de rijksdienst en slagvaardige overheid.

Vraag 18 (blz. 15 t/m 16)

Kunt u aangeven hoeveel extra budget vanaf 2027 jaarlijks voor de AIVD beschikbaar komt voor het vergroten van de (operationele) capaciteit, zoals vermeld in het coalitieakkoord?

In het coalitieakkoord zijn additionele middelen beschikbaar gesteld voor de aanpak van de problematiek en versterking van de (nationale) veiligheid oplopend naar structureel 600 miljoen euro. Een deel van deze 600 miljoen euro is beschikbaar voor de AIVD.

Deze middelen staan op de Aanvullende Post bij het Ministerie van Financiën. Het voornemen is om deze middelen per ontwerp-begroting 2027 over te hevelen naar de desbetreffende begrotingen. De Kamer zal met Prinsjesdag hierover verder worden geïnformeerd.

Vraag 19 (blz. 37)

Waaruit bestaan de toegenomen uitgaven aan artikel 11 Centraal apparaat met betrekking tot eigen personeel en inhuur externen? Waarom stijgen in 2026 deze uitgaven, ondanks de voorgenomen taakstellingen en geplande vermindering van het aantal ambtenaren?

De budgettaire wijzigingen op eigen personeel (ca. € 75 mln. in 2026) en externe inhuur (ca. € 21 mln. in 2026) bestaan met name uit het boeken van de jaarlijkse geraamde uitgaven en daaraan gekoppelde ontvangsten voor de uitvoeringsorganisaties Rijksorganisatie voor Informatiehuishouding (RvIHH), Rijksinkoop samenwerking (RIS) en Organisatie voor Bedrijfsvoering en Financiën (OBF). Deze uitvoeringsorganisaties zijn kostendekkend en worden dus gefinancierd middels ontvangsten voor de door hun geleverde producten en diensten. Aangezien RvIHH, RIS en OBF onderdeel zijn van de departementale begroting van BZK, moeten hun uitgaven en ontvangsten op de begroting van BZK worden geraamd. Deze ramingen worden jaarlijks opgesteld en in de in de eerste suppletoire begroting verwerkt. Het betreft daarmee in principe geen stijging van het aantal ambtenaren, maar de budgettaire verwerking van de geraamde uitgaven in 2026 van deze organisaties voor eigen personeel (ca. € 61 mln.) en externe inhuur (ca. € 17,8 mln.) Het restant van de budgettaire wijziging op externe inhuur wordt met name verklaard door reguliere uitgaven in het kader van de Generieke Digitale Infrastructuur (€ 4 mln.). Het gaat hierbij om de inzet op verschillende GDI-dossiers zoals Stelsel Toegang en bureau Architectuur.

Daarnaast worden de apparaatskosten van NCG bijgesteld naar aanleiding van de actualisatie van de versterkingsraming. Dit betekent dat de materiële kosten in 2026 en 2027 dalen en in plaats daarvan de loonkosten in latere jaren stijgen, doordat personeel langer ingezet wordt. Het betreft een budgetneutrale ramingsbijstelling binnen artikel 11. Ten behoeve van de uitvoering van de enveloppe Goed Bestuur zijn middelen toegevoegd aan het apparaatsartikel van € 4,3 mln. Tot slot zijn er middelen vanuit artikel 7 toegevoegd aan artikel 11 «eigen personeel» voor de voortzetting van het programma versterking Ambtelijk Vakmanschap en het versterken van de weerbaarheid van het Rijk door de Beveiligingsautoriteit Rijk.